

**Wet van (datum) tot wijziging van de Wet privatisering ABP in verband met enkele technische wijzigingen, een mogelijkheid om voor het nettopensioen af te wijken van de verplichte deelneming in de Stichting Pensioenfonds ABP en een keuzeoptie voor sociale partners ten aanzien van de indexatiewijze voor ingegane pensioenen en bestaande uitzichten op pensioen.**

**VOORSTEL VAN WET**

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenselijk is de Wet privatisering ABP te wijzigen in verband enkele technische wijzigingen, en regels te stellen om voor het nettopensioen af te kunnen wijken van de verplichte deelneming in de Stichting Pensioenfonds ABP, en de wijze van indexatie;

Zo is het dat Wij, de Afdeling advisering van de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

**ARTIKEL I**

De Wet privatisering ABP wordt als volgt gewijzigd:

**A**

Artikel 1, onderdeel j, komt te luiden:

j. nettopensioen: het nettopensioen, bedoeld in artikel 1 van de Pensioenwet.

**B**

Artikel 1, onderdeel q, onder 3°, vervalt, onder vernummering van de onderdelen 4° tot en met 9° tot 3° tot en met 8°.

**C**

Artikel 2 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid worden de onderdelen e en f geletterd tot f en g.

2. In het eerste lid wordt na onderdeel d een nieuw onderdeel ingevoegd, luidende:

e. een samenwerkingsverband als bedoeld in artikel 1 van de Wet op het primair onderwijs en artikel 1 van de Wet op het voortgezet onderwijs;

3. In het tweede lid, onderdeel a, wordt "de leeftijd van 65 jaar" vervangen door: de pensioengerechtigde leeftijd, bedoeld in artikel 7a, eerste lid, van de Algemene Ouderdomswet.

**D**

Onder vernummering in artikel 10, van het tweede lid tot derde lid, wordt een nieuw lid ingevoegd, luidende:

2. In afwijking van het eerste lid worden de reeds ingegane pensioenen en reeds bestaande uitzichten op pensioen, in alle gevallen aangepast aan een wijziging of vervanging van de indexatiewijze in de overeenkomst waartoe de bedoelde sectorwerkgevers en centrales van overheidspersoneel besluiten op de wijze, bedoeld in artikel 4, derde lid.

## **E**

Artikel 21, eerste en tweede lid, komt te luiden:

1. De overheidswerknemers zijn verplicht deel te nemen in de Stichting Pensioenfonds ABP tot het bedrag dat op grond van artikel 18ga, eerste lid, van de Wet op de loonbelasting 1964 tot het pensioengevend loon behoort.
2. De Stichting Pensioenfonds ABP heeft tot taak op verzoek van:
  - a. de sectorwerkgever, of
  - b. de overheidswerkgever, die overheidswerknemers in dienst heeft als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onder f, en derde lid, onder b, en c, vrijstelling voor het nettopensioen te verlenen van de nettopensioenregeling van de Stichting Pensioenfonds ABP of de verleende vrijstelling in te trekken. De Stichting Pensioenfonds ABP stelt de voorwaarden waaronder de vrijstelling wordt verleend of wordt ingetrokken vast, met dien verstande dat de aanspraken op een niet bij de Stichting Pensioenfonds ABP afgesloten regeling voor het nettopensioen ten minste gelijkwaardig zijn aan die van de Stichting Pensioenfonds ABP. De onder a en b genoemde werkgevers zijn zonder vrijstelling verplicht de nettopensioenregeling van de Stichting Pensioenfonds ABP aan de overheidswerknemers aan te bieden.

## **ARTIKEL II**

Onder toepassing van artikel 12 van de Wet raadgevend referendum treedt deze wet met uitzondering van onderdeel D in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin zij wordt geplaatst, met dien verstande dat artikel I, onderdelen A en E, terugwerkt tot en met 1 oktober 2015, artikel I, onderdeel B, terugwerkt tot en met 1 januari 2015 en artikel I, onderdeel C, terugwerkt tot en met 1 januari 2013.

Artikel I, onderdeel D, treedt in werking met ingang van 1 januari 2016.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

## **MEMORIE VAN TOELICHTING**

### **Algemeen**

Dit wetsvoorstel strekt ertoe de Wet privatisering ABP (hierna: WPA) te wijzigen en de volgende onderwerpen, die hieronder worden toegelicht te regelen:

1. Het opnemen van samenwerkingsverbanden in het primair onderwijs en het voortgezet onderwijs als overheidswerkgever;
2. Het schrappen van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap als sectorwerkgever;
3. Wijziging van de pensioenleeftijd van 65 jaar in pensioengerechtigde leeftijd;
4. Het wordt mogelijk conform de afspraken zoals gemaakt in de Pensioenkamer van 3 september 2015, om over te gaan op prijsindexatie in plaats van loonindexatie voor bestaande pensioenen en bestaande aanspraken;
5. Een voorziening voor sectorwerkgevers en door de minister aangewezen overheidswerkgevers om het nettopensioen elders dan bij het ABP onder te kunnen brengen.

### **1. HET OPNEMEN VAN SAMENWERKINGSVERBANDEN IN HET PRIMAIR ONDERWIJS EN HET VOORTGEZET ONDERWIJS ALS OVERHEIDSWERKGEVER**

Met de Wet tot wijziging van enkele onderwijswetten in verband met de herziening van de organisatie en financiering van de ondersteuning van leerlingen in het basisonderwijs, speciaal en voortgezet speciaal onderwijs, voortgezet onderwijs en beroepsonderwijs in 2012<sup>1</sup> zijn nieuwe samenwerkingsverbanden binnen en tussen scholen in het onderwijs mogelijk gemaakt. Deze samenwerkingsverbanden stellen scholen in het basis en voortgezet onderwijs in staat breed samenhangende, ondersteunende voorzieningen te bieden voor leerlingen met de behoefte voor passend onderwijs. Dit kunnen zowel regionale als landelijke samenwerkingsverbanden zijn. Een dergelijk samenwerkingsverband is een nieuwe juridische werkgeversentiteit, die nog niet in de WPA voorkomt. Dit maakt dat zij geen overheidswerknemers in de zin van de WPA in dienst hebben, zodat hun werknemers niet verplicht deelnemen bij ABP.

Met deze wetswijziging wordt bewerkstelligd dat de betrokken werknemers in dienst van deze nieuwe samenwerkingsverbanden wel hun verplichte deelname bij het ABP kunnen voortzetten. En voorts worden de nieuwe samenwerkingsverbanden hiermee overheidswerkgevers in de zin van de WPA en enkele andere wetten.

---

<sup>1</sup> Staatsblad 2012, 533

## **2. HET VERWIJDEREN VAN HET MINISTERIE VAN ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAP ALS SECTORWERKGEVER**

Het Ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschap (OCW) was lange tijd werkgever van (diverse) onderwijssectoren. Vanwege de decentralisatie van de arbeidsvoorwaardenvorming in alle onderwijssectoren vervult het Ministerie van OCW niet langer deze werkgeversrol in het arbeidsvoorwaardenoverleg. De laatste onderwijssector die gedecentraliseerd is, betreft sector primair onderwijs per 1 januari 2014 (Stct. 2013, nr. 32364). Daarmee vormen de onderwijswerkgevers tegenwoordig zelfstandige sectorwerkgevers, die zelf deelnemen in het bovensectorale pensioenoverleg.

Als gevolg van de decentralisaties in het onderwijs is de formele rol van de Minister van OCW in het arbeidsvoorwaardenoverleg komen te vervallen. In het wetsvoorstel komt het Ministerie van OCW daarom ook als sectorwerkgever in het pensioenoverleg te vervallen.

## **3. WIJZIGING VAN DE PENSIOENLEEFTIJD VAN 65 JAAR IN PENSIOENGERECHTIGDE LEEFTIJD**

De Wet verhoging AOW- en pensioenleeftijd is per 1 januari 2013 in werking getreden (Stb. 2012, 328). De aanpassing van de AOW-gerechtigde leeftijd van 65 jaar naar pensioengerechtigde leeftijd wordt door middel van het onderhavige wetsvoorstel in de Wet Privatisering ABP aangebracht.

## **4. OPNEMEN VAN EEN KEUZEMOGELIJKHEID VOOR SOCIALE PARTNERS TEN AANZIEN VAN DE INDEXATIEWIJZE VOOR DE REEDS INGEKANE PENSIOENEN EN BESTAANDE UITZICHTEN OP PENSIOEN**

Door middel van de onderhavige wetswijziging wordt het mogelijk conform de afspraken van 3 september 2015 zoals gemaakt in de Pensioenkamer, als commissie van de Raad voor het Overheidspersoneelsbeleid, om over het overgaan op prijsindexatie in plaats van loonindexatie voor bestaande pensioenen en bestaande aanspraken.

In artikel 10, eerste lid, van de WPA is loonindexatie geregeld voor pensioenuitkeringen en opgebouwde aanspraken. Omdat sociale partners prijsindexatie zijn overeengekomen, wordt dit onderdeel nu in de WPA aangepast, zodat de nieuwe wijze van indexeren ook voor reeds ingekane pensioenen (en reeds bestaande uitzichten op pensioen) kan gaan

gelden. Dit betekent dat zowel actieven, als gepensioneerden en inactieven, indexatie conform prijsindexatie krijgen vanaf het moment dat sociale partners daarvoor kiezen.

De bepaling is zo geformuleerd dat als sociale partners in de toekomst weer over gaan op loonindexatie, ook deze afspraak doorwerkt naar de reeds bestaande pensioenuitkeringen en aanspraken daarop. Voor loonindexatie wordt uitgegaan van het gewogen gemiddelde van de wijziging van de salarissen van het overheidspersoneel in de onderscheiden sectoren in de zin van de WPA. De prijsindexatie die sociale partners hanteren is gebaseerd op de consumentenprijsindex (CPI) in de definitie van het CBS.

Vanwege continuïteit van het fonds ligt het niet in de lijn van de verwachting dat continue gewisseld zal worden van indexatiewijze, maar die keuze is aan sociale partners.

## **5. VOORZIENING VOOR OVERHEIDSWERKGEVERS OM HET NETTOPENSIOEN ELDERS DAN BIJ ABP ONDER TE KUNNEN BRENGEN**

Vanaf 1 januari 2015 is het pensioengevend loon fiscaal gemaximeerd tot een bedrag van € 100.000 (artikel 18ga van de Wet op de loonbelasting 1964). Boven die inkomensgrens van € 100.000 (bij voltijd werk), het bedrag genoemd in artikel 18ga, eerste lid, van de Wet op de loonbelasting 1964, vindt geen via de omkeerregel fiscaal gefaciliteerde pensioenopbouw meer plaats (Wet verlaging maximumopbouw en premiepercentages pensioen en maximering pensioengevend inkomen Stb.2014, 196 en 197).

Op basis van de Pensioenwet is de basispensioenregeling de collectieve pensioenregeling of het deel van de pensioenregeling waaraan de werknemer op basis van de pensioenovereenkomst gehouden is om deel te nemen. Daarnaast maakt de **Verzamelwet pensioenen 2014** (Stb. 2014, 527) het mogelijk dat ook een regeling voor nettopensioenen onder de verplichte deelname bij het bedrijfstakpensioenfonds valt. De hoofdregel uit die wetgeving komt erop neer dat als het verplicht gestelde bedrijfstakpensioenfonds een nettopensioenregeling aanbiedt, die nettopensioenregeling binnen de verplichte deelname door de werkgever aan de betreffende werknemers wordt aangeboden. In de WPA is dat de regeling van de Stichting Pensioenfonds ABP. Wettelijk is bepaald welke werknemers verplicht deelnemen in het ABP pensioenfonds, en dus wie hun werkgevers zijn.

Tijdens de behandeling van de Verzamelwet pensioenen 2014 in de Tweede Kamer is een motie ingediend door de leden Lodders en Van Weyenberg, die er mede ertoe strekte om het mogelijk te maken dat alle werkgevers elke pensioenuitvoerder die zij willen, kunnen

kiezen om het nettopensioen uit te voeren. In reactie hierop heeft het kabinet aangegeven ruimte te zullen scheppen voor uitvoering van het nettopensioen door een andere pensioenuitvoerder, ook als er sprake is van een verplichtstelling (Kamerstukken II, 33 863, 2013/14, nr. 30). Het kabinet heeft daarbij de wens geuit deze gedachte over nettopensioen op vergelijkbare wijze in het systeem van de WPA toe te passen. Uiteraard doet dit niets af aan de verplichte deelname bij ABP tot de grens van het fiscaal gemaximeerde inkomensbedrag.

Dat betekent dat de hoofdregel is dat nettopensioen verplicht door de sectorwerkgever wordt ondergebracht bij de regeling van het ABP, tenzij de sectorwerkgever of de overheidswerkgever die door de minister is aangewezen (deze door de minister aangewezen lichamen worden in het ABP-reglement ook wel aangeduid als de sector overig<sup>2</sup>) bij het ABP een verzoek indient tot uitzondering van verplichte deelname voor het nettopensioen. Het ABP kan vrijstelling verlenen van de verplichte deelname en beoordeelt hiervoor of aan de voorwaarden wordt voldaan. Het ABP heeft op basis van de WPA tot doel om als een bedrijfstakpensioenfonds als bedoeld in de Pensioenwet werkzaam te zijn ten behoeve van overheid, onderwijs en daarmee gelieerde privaatrechtelijke lichamen. Het ligt in de rede om het ABP ook de taak te geven tot het verlenen en intrekken van vrijstelling voor het nettopensioen op basis van een eenvoudige kwalitatieve toets. Beoogd is een eenvoudige kwalitatieve toets op gelijkwaardigheid, waarbij voldaan moet zijn aan enkele vereisten, zoals opgenomen in het ABP uitvoeringsreglement. Die vereisten zien op: even hoge maximale premie-inleg, een gelijke premiebijdrage van de werkgever en ten minste dezelfde vormen van nettopensioen. De voorwaarden tot het verlenen en intrekken van vrijstelling en eventuele aanpassing daarvan zullen worden geregeld in het ABP Uitvoeringsreglement, waarvoor zoveel mogelijk aansluiting zal worden gezocht bij de uitgangspunten van het nettopensioen in het Vrijstellings- en boetebesluit Wet Bpf 2000 op basis van de Wet verplichte deelneming in een bedrijfstakpensioenfonds 2000

Een belangrijke voorwaarde tot het verlenen van vrijstelling is dat het nettopensioenproduct bij een andere uitvoerder gelijkwaardig moet zijn. Dat om te voorkomen dat er concurrentie op arbeidsvoorwaarden plaatsvindt en de deelnemer nadeel ondervindt van het verzoek van de sectorwerkgever of een door de minister aangewezen overheidswerkgever, tot uitzondering van deelname aan de

---

<sup>2</sup> Deze door de minister aangewezen overheidswerkgevers zijn werkgevers met overheidswerknemers in dienst op basis van: a. Artikel 2, derde lid, onder b, van de WPA; b. Artikel 2, derde lid, onder c, van de WPA; c. Artikel 2, eerste lid, onder f, van de WPA (dat zijn B3 lichamen (onder de Abp-wet (vervallen) aangewezen, én de onder de Pensioenwet 1922 (vervallen) aangewezen lichamen die op grond van art. U2 van de Abp-wet gelijk zijn gesteld aan B3 lichamen).

nettopensioenregeling van ABP. De genoemde toets op gelijkwaardigheid zorgt daarvoor. Als aan de voorwaarden gesteld in het ABP Uitvoeringsreglement wordt voldaan, verleent ABP vrijstelling.

## **6. LASTEN VOOR DE OVERHEID, BURGERS, BEDRIJVEN EN NON-PROFITINSTELLINGEN**

De voorgestelde wijzigingen hebben geen effecten op de regeldruk. Dit wetsvoorstel heeft enkel gevolgen voor de overheid- en onderwijssectoren en hun (voormalige) werknemers.

### **Artikelsgewijs**

#### Artikel I

##### *Onderdeel A*

Het begrip nettopensioen wordt in artikel 1 van de WPA geïntroduceerd. De definitie is gelijk aan die in de Pensioenwet.

##### *Onderdeel B*

Met deze wijziging wordt gevolg gegeven aan de decentralisatie van het arbeidsvoorwaardenoverleg bij de onderwijssectoren. Als gevolg van de decentralisaties van het arbeidsvoorwaardenoverleg in het onderwijs vervalt de formele rol van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap in het arbeidsvoorwaardenoverleg. Om deze reden kan in artikel 1, onderdeel q, onder 3°, vervallen. Hierdoor valt de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap niet langer onder de definitie van sectorwerkgever.

##### *Onderdeel C*

Met het opnemen van de samenwerkingsverbanden als werkgever die overheidswerknemers in dienst kan nemen, wordt vastgelegd dat de betrokken werknemers verplicht deelnemen bij het ABP.

Tevens wordt in het tweede lid de leeftijd van 65 jaar gewijzigd in pensioengerechtigde leeftijd. Het betreft een technische aanpassing die per 1 januari 2013 in werking is getreden.

##### *Onderdeel D*

De indexatiewijze wordt door overheidswerkgevers en centrales van overheidspersoneel overeengekomen. In dit artikel wordt bepaald dat indien overheidswerkgevers en

centrales van overheidspersoneel een wijziging van de indexatiewijze overeen komen, dit vanaf dat moment ook zal worden toegepast op bestaande pensioenaanspraken.

#### *Onderdeel E*

In dit artikel wordt de grondslag gegeven om de sectorwerkgever de mogelijkheid te bieden een verzoek in te dienen bij het ABP om vrijstelling te verkrijgen van de verplichte deelname voor het onderbrengen van het nettopensioen. Op deze wijze kan het nettopensioen worden ondergebracht bij een andere pensioenuitvoerder, dan het in de tweede pijler verplicht gestelde fonds. Het ABP zal de voorwaarden vastleggen waaronder vrijstelling kan worden verleend. Om te voorkomen dat hiermee op arbeidsvoorwaarden wordt geconcurrereerd wordt de toestemming gebonden aan de voorwaarde dat bij een te kiezen alternatief een aan het ABP gelijkwaardige aanspraak kan worden opgebouwd.

#### Artikel II

Artikel 12 van de Wet Raadgevend referendum wordt hier toegepast om het mogelijk te maken dat de aanpassingen aan de indexatiewijze reeds op de door sociale partners overeengekomen datum van 1 januari 2016 kan worden toegepast.

Enkele artikelen hebben een afwijkende inwerkingstredingsdatum:

De onderdelen die betrekking hebben op het nettopensioen in artikel I, onderdelen A en E werken terug tot en met 1 oktober 2015. Dat is de datum dat het Uitvoeringsreglement van het ABP voor het nettopensioen in werking treedt. Aan deze wijziging zijn geen nadelige gevolgen verbonden en geen rechtsgevolgen voor bestaande pensioenaanspraken.

Artikel I, onderdeel B, in verband met de decentralisatie van het arbeidsvoorwaardenoverleg bij de onderwijssectoren werkt terug tot en met 1 januari 2015.

Artikel I, onderdeel C, werkt terug tot de datum waarop samenwerkingsverbanden als werkgever in het onderwijs mogelijk werden. Dat was 1 januari 2013. Tevens is per diezelfde datum de leeftijd van 65 jaar vervangen door de de pensioengerechtigde leeftijd: ook artikel 2, tweede lid, onder a, werkt terug tot en met 1 januari 2013.

Artikel I, onderdeel D, de wijziging van de indexatiewijze treedt in werking met ingang van 1 januari 2016.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,  
dr. R.H.A. Plasterk